

En udbygning af vikarordningerne til at dække et af udvalget anslået behov på 420.000 vikardage om året må efter udvalgets opfattelse ske gradvis. Det er vigtigt, at udviklingen ikke forceres mere, end rekrutteringsmulighederne for kvalificerede vikarer tillader.

Udvalget opstiller ikke en konkret model for udbygning af vikarordningerne med offentligt tilskud. Årsagen hertil er, at der må være mulighed for tilpasning til de lokale forhold. Udvalget opstiller derimod følgende 11 hovedprincipper som ramme for udbygningen med offentligt tilskud:

1. Fremtidige vikarordninger bør opbygges på basis af bestående ordninger med deres nære tilknytning til landbo- eller gartnerorganisationerne.
2. De enkelte ordninger bør have en vis minimumsstørrelse med hensyn til antallet af tilknyttede jordbrugere og vikarer.
3. Der bør på et tidligt tidspunkt under udbygningen sikres en effektiv styringsfunktion gennem en fastansat arbejdsfordeler.
4. Ordningerne bør have en hensigtsmæssig blanding af heltids- og deltidsansatte vikarer.
5. Både heltids- og deltidsansatte vikarer bør tilknyttes ordningerne i et fast ansættelsesforhold.
6. Samarbejdet mellem de enkelte ordninger bør fremmes mest muligt.
7. Vikarernes arbejdsområde skal være bredt bl. a. med henblik på såkaldt stødpudearbejde i situationer, hvor der ikke er fuld beskæftigelse med afløsning.
8. Arbejdsfordelere og vikarer bør sikres mulighed for en hensigtsmæssig grunduddannelse og løbende efteruddannelse.
9. Vikarordningerne bør indrettes, så de i særlig grad begunstiger jordbrugere med »biologisk behov« for afløserbistand.
10. Medlemmer bør bruge vikarhjælp også udover egentlig sygdoms afløsning.
11. Vikarbistand ved kortvarig sygdom bør prioriteres. Ved længere tids sygdom kan et eventuelt afløsningsbehov mest hensigtsmæssigt løses gennem fast medhjælp eller ved en omlægning af produktionen.

For at sikre en udbygning peger udvalget på følgende muligheder for offentlig støtte:

Tilskud til styringsfunktionen i en 10-årig opbygningsperiode (1980-89), herunder arbejdsfordelers aflønning og kørsel samt almindelige administrationsomkostninger.

Tilskud til afløsning ved sygdom i op til 13 uger, svarende til hele eller en andel af forskellen mellem omkostningerne til vikarbistand og sygedagpenge, forudsat at der er et konkret behov for afløsningen, f. eks. ved fodring, såning, vanding m. v.

Tilskud til etablering af en grunduddannelse og løbende efteruddannelse af arbejdsfordelere og vikarer.

Til at rådgive landbrugsministeren med hensyn til den løbende administration, herunder behandling af ansøgninger om tilskud, overvejes nedsat et udvalg med repræsentanter fra berørte institutioner og organisationer.

Gennemføres de principper, der er skitseret i forslaget, vil der ifølge betænkningen realistisk vurderet kunne ske en udbygning inden for den 10-årige periode til at omfatte 30.000 jordbrugere, 100 fuldtidsansatte arbejdsfordelere og et antal vikarer svarende til 1.900 fuldtidsbeskæftigede. Denne udbygning vil medføre, at medlemmernes afløsningsbehov ved sygdom i op til 13 uger kan dækkes, samt at der vil være vikarkapacitet til i gennemsnit at afløse i 10 dage om året pr. medlem, eller til at sygdomsbehovet for et større antal jordbrugere end det skønnede 30.000 kan dækkes.

3. Lovforslaget

I overensstemmelse med vikarudvalgets indstilling og som led i regeringens beskæftigelsesplan foreslås landbrugsministeren bemyndiget til over en 10-årig periode at yde tilskud til jordbrugets vikarordninger, således at der sikres en udbygning af de enkelte ordninger inden for den ramme, som angives af de principper, der opstilles i vikarudvalgets betænkning.

For at fremme effektiviteten i jordbrugserhvervene foreslås endvidere, at medlemmer af vikarordninger tilbydes mulighed for vikarafløsning i tilfælde af efteruddannelse, som kræver fravær fra bedriften.

Lovforslaget bygger på den forudsætning, at udbygningen af de eksisterende vikarordninger skal ske omkring en fastansat arbejdsfordeler og en kerne af fastansatte vikarer. Målet er at få udbygget vikarordningerne til at bestå af grundenheder med en fuldtidsbeskæftiget arbejdsfordeler, og vikarer svarende til 15-20 fuldtidsbeskæftigede, dog med de tilfælde, som er nødvendige af hensyn til specielle forhold på øer og inden for gartneri. Først ved denne størrelsesorden vil vikarordningerne få den nødvendige kapacitet, stabilitet og fleksibilitet, så både medlemmers og vika-